

Distribution, ecology and fructification of a rare ascomycete, *Pseudorhizina sphaerospora*, in the Czech Republic and its habitats in Europe

JAN HOLEC¹ and MIROSLAV BERAN²

¹National Museum, Mycological Department, Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1, Czech Republic
jan_holec@nm.cz

²Museum of South Bohemia, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice, Czech Republic
priroda@muzeumcb.cz

Holec J. and Beran M. (2007): Distribution, ecology and fructification of a rare ascomycete, *Pseudorhizina sphaerospora*, in the Czech Republic and its habitats in Europe. – Czech Mycol. 59(1): 51–66.

Pseudorhizina sphaerospora (Ascomycota, Pezizales, Discinaceae) belongs to the rarest fungi of the Czech Republic (CR). At each of the three known localities its occurrence is quite different in character. There is a historical locality where the species was observed only once a long time ago (Plešný = Plechý Mts.), a locality with continuous occurrence for more than 80 years (Boubínský prales virgin forest) and a new locality, where the fungus was found in 2005 (Žofínský prales virgin forest). All records of *P. sphaerospora* in the CR originate exclusively from montane virgin forests representing rare remnants of natural vegetation almost untouched by man. However, in Nordic countries, Switzerland, Germany and Slovakia the species is known from man-made or man-influenced habitats. It seems that *P. sphaerospora* does not prefer natural forests but either cold and humid climatic conditions or dead wood with a stable high water content. Such conditions are met in Nordic countries, in high mountains, in virgin forests with a stable humid mesoclimate and in dead conifer woods supplied by water from streams, etc.

Key words: natural forests, virgin (primaeval) forests, man-made habitats, cold climate, mountains

Holec J. a Beran M. (2007): Rozšíření, ekologie a fruktifikace vzácné vřečkový-trusné houby *Pseudorhizina sphaerospora* v České republice a její biotopy v Evropě. – Czech Mycol. 59(1): 51–66.

Pseudorhizina sphaerospora (Ascomycota, Pezizales, Discinaceae) patří k nejvzácnějším houbám České republiky. Na každé ze tří známých lokalit má její výskyt zcela odlišný charakter. Plešný (= hora Plechý) představuje historickou lokalitu, kde byl druh nalezen jen jednou před mnoha desetiletími. V Boubínském pralesi je výskyt dokumentován průběžně už přes 80 let. V Žofínském pralesi byla houba nalezena teprve v roce 2005. Všechny nálezy *P. sphaerospora* v ČR pocházejí výlučně z horských pralesovitých porostů, které představují vzácné zbytky původní vegetace téměř nedotčené člověkem. Naproti tomu nálezy ze Skandinávie, Švýcarska, Německa a Slovenska pocházejí většinou z člověkem vytvořených nebo ovlivněných stanovišť. *P. sphaerospora* tedy nepreferuje přirozené lesy, ale zřejmě prostředí s chladným a vlhkým klimatem nebo dřevo s vysokým a vyrovnaným obsahem vody. Takové podmínky existují ve Skandinávii, ve vysokých horách, v pralesovitých porostech majících stabilní a vlhké mezoklima a splňuje je i mrtvé dřevo jehličnanů syčené vodou potoků apod.